

การสังเคราะห์วิธีวิทยาการวิจัยในงานวิจัยที่มุ่งพัฒนาทักษะการฟังและการพูดภาษาอังกฤษ ของนักเรียน

A Synthesis of Research Related to Development of Student's Listening and Speaking English Skills

อังสุมารินทร์ นาคบำรุง^{1*} และ เกียรติสุตา ศรีสุข²
Angsumarin Nakbamrung^{1*} and Kiatsuda Srisuk²

^{1,2} คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
(Faculty of Education, Chiang Mai University)

บทคัดย่อ

การสังเคราะห์งานวิจัยครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาคุณลักษณะด้านวิธีวิทยาการวิจัยในงานวิจัยที่มุ่งพัฒนาทักษะการฟังและการพูดภาษาอังกฤษของนักเรียน ศึกษาวิธีสอนและวิเคราะห์กระบวนการสร้างและการพัฒนาแผนการสอนเพื่อการแก้ปัญหาทักษะการฟังและการพูดภาษาอังกฤษของนักเรียน และวิเคราะห์กระบวนการสร้างและการหาคุณภาพเครื่องมือการวิจัยในงานวิจัยที่มุ่งพัฒนาทักษะการฟังและการพูดภาษาอังกฤษของนักเรียน รวบรวมงานวิจัยฉบับเต็มที่มีมุ่งพัฒนาทักษะการฟังและการพูดภาษาอังกฤษของนักเรียนจากฐานข้อมูลออนไลน์สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษาแหล่งรวมวิทยานิพนธ์และงานวิจัย (TDC) จำนวนทั้งสิ้น 68 เรื่อง คำค้นที่ใช้ คือ “การพัฒนาทักษะการฟังและการพูดภาษาอังกฤษนักเรียน” เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ แบบบันทึกคุณลักษณะงานวิจัยที่เป็นไปตามวัตถุประสงค์ จำนวน 3 ฉบับ ผลการวิจัยจากประชากรทั้งหมด พบว่า มีการผลิตงานวิจัยอย่างต่อเนื่องทุกปี ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2550 – 2565 แต่มีแนวโน้มลดลง โดยประชากรส่วนใหญ่ใช้วิธีการสอนภาษาเพื่อการสื่อสาร (Communicative Language Teaching) ซึ่งเป็นการวัดทักษะการฟังและการพูดภาษาอังกฤษร่วมกัน มีกระบวนการสร้างแผนการสอนค่อนข้างครบถ้วน ยกเว้นการนำแผนการสอนไปทดลองใช้กับกลุ่มตัวอย่างที่มีลักษณะใกล้เคียงกับกลุ่มตัวอย่าง ในการแก้ปัญหาสภาพจริงส่วนใหญ่ดำเนินการใช้วิธีการสอนโดยผู้วิจัยและไม่นิยมติดตามผลหลังจบการใช้แผนการสอน โดยเครื่องมือทั้งหมดที่พบในประชากร มีทั้งหมด 4 ประเภท จำนวนที่พบตามลำดับมากไปน้อย ได้แก่ แบบทดสอบ/แบบวัดความรู้ แบบสอบถาม แบบบันทึกข้อมูล/แบบสังเกต และแบบสัมภาษณ์ ด้านขั้นตอนการสร้างเครื่องมือ พบว่าการสร้างแบบบันทึกข้อมูล/แบบสังเกตถูกสร้างได้ตรงตามหลักวิชาการสร้างเครื่องมือทั้งหมด ส่วนเครื่องมือประเภทที่เหลือยังขาดขั้นตอนสำคัญอยู่ 2 ขั้นตอน ได้แก่ ขั้นตอนการนำเครื่องมือไปทดลองใช้กับกลุ่มตัวอย่างที่มีลักษณะใกล้เคียงกับกลุ่มตัวอย่างในงานวิจัย และขั้นตอนการวิเคราะห์ผลการทดลองใช้ ในด้านการหาคุณภาพเครื่องมือ มีการหาค่าความเที่ยงตรง (Validity) และการหาความเป็นปรนัย (Objectivity) ได้ครบถ้วนทุกเครื่องมือ และประชากรงานวิจัยทั้งหมดมีการหาคุณภาพด้านความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) เพียงลักษณะเดียว

คำสำคัญ: ทักษะการฟังและการพูดภาษาอังกฤษ การสังเคราะห์งานวิจัย วิธีวิทยาการวิจัย

ABSTRACT

The objectives of this research were to study the characteristics of research methodology in the research aiming at development of English listening and speaking skills of students, to study the teaching methods and analyze the process of creating and developing such lesson plans in order to solve problems of English listening and speaking skills of students and to analyze the process of creating and finding the validity and reliability of research instruments in the research aiming at development of English listening and speaking skills of students. The research population were the 68 dissertation, in the form of full documents aiming at the development of English listening and speaking skills of students, searched from the online database (TDC) of the Office of the Higher Education Commission. Retrieved on September 8, 2022, the search keyword used was “Development of students' English listening and speaking skills”. The results of the research found that there has been continuous research production every year from 2007 - 2022, but there is a trend of decreasing. From the total population, most of them use language teaching methods for communication or communicative Language Teaching, which measures English listening and speaking skills together. There is an almost complete process of creating teaching methods, except for testing the teaching methods with a sample group that has similar characteristics to the sample group. In solving real problems, most of the methods used are taught by researchers, and it is not popular to follow up after using the teaching method. There are 4 types of research instrument used in the population. The numbers found in descending order are as follows: tests, questionnaires, observation forms and interview form. The process of creating research instruments, It was found that the creation of observation forms was created according to all principles of research instrument construction. As for the remaining research instruments, there are still two important steps missing: the step of testing the research instruments with samples that have similar characteristics to the samples in the research and steps for analyzing trial results. Finding quality includes research instruments for finding validity and finding objectivity is complete, with the accuracy of all research instruments being content validity only.

KEYWORDS: Listening and Speaking English Skills, Research Synthesis, Research Methodology

**Corresponding author, E-mail: Nakbamrung.a@gmail.com Tel. 0981459991*

Received: 30 October 2023 /Revised: 18 December 2023 /Accepted:21 December 2023 /Published online: 28 December 2023

บทนำ

ภาษาอังกฤษเป็นภาษาสากลที่มีความจำเป็นอย่างยิ่งในการติดต่อสื่อสารปัจจุบัน เป็นภาษาหลักในการสื่อสารของคนทั่วโลก (Seargeant, 2011) และยังเป็นเรื่องที่ใกล้ตัวมากสำหรับประเทศไทย เพราะการเป็นหนึ่งในสมาชิกของสมาคมประชาชาติแห่งเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ (Association of South East Asian Nations) หรืออาเซียน (ASEAN) นั้น ได้มีการกำหนดกฎบัตรอาเซียน ข้อที่ 34 ที่กำหนดให้ภาษาอังกฤษเป็นภาษาทำงานของคนในอาเซียน (Working Language) หรือเป็นภาษากลางในการสื่อสารระหว่าง 10 ชาตินอาเซียน ด้วยเหตุผลข้างต้นเหล่านี้ ทำให้ภาษาอังกฤษถูกบรรจุให้เป็นหนึ่งในวิชาหลักของการจัดการศึกษาของแต่ละประเทศ โดยมุ่งเน้นให้นักเรียนมีความรู้ความสามารถในการใช้ภาษาอังกฤษในระดับที่สามารถสื่อสารได้ และสามารถใช้เป็นเครื่องมือในการแสวงหาความรู้และการประกอบอาชีพ รวมถึงการเจรจาต่อรองสำหรับการแข่งขันต่าง ๆ ในเวทีสากลโลก ทั้งด้านการศึกษา การทำงาน เศรษฐกิจและสังคม อีกทั้งยังเป็นความสามารถที่เสริมสร้างโอกาสที่ดีได้ในอนาคต (Wrigley et al., 2003)

ทักษะด้านการฟังและการพูดนั้นมีความสำคัญต่อการสื่อสารมาก ซึ่ง Rivers and Temperley (1978) และ Bowen et al., (1985) ได้กล่าวไปในทิศทางเดียวกันว่า ความเหมาะสมในการจัดอันดับการเรียนรู้ทักษะทางภาษาของผู้ที่เรียนภาษาที่สองจะต้องเป็นไปตามนี้ คือ ทักษะการฟัง ทักษะการพูด หลังจากนั้นจึงเป็นทักษะการอ่านและการเขียนตามลำดับ โดยทักษะการฟังและการพูดนั้น คิดเป็นร้อยละ 45 และ 30 ตามลำดับ นอกจากนี้ การใช้ทักษะด้านการฟังของคนเรานั้นมีมากกว่าทักษะการพูด การอ่าน และการเขียน กล่าวคือ ในชีวิตประจำวัน เราใช้ทักษะการฟังเป็น 2 เท่าของการพูด เป็น 4 เท่าของการอ่าน และมากกว่า 5 เท่าของการเขียน โดยทักษะการฟังเป็นทักษะที่สำคัญที่สุดและเป็นทักษะตั้งต้นของทักษะอื่น ๆ ที่กล่าวมา โดย Yanus (1985) ก็ได้สนับสนุนความคิดในส่วนนี้ด้วยว่า ทักษะด้านการฟังนั้นเป็นทักษะที่สัมพันธ์กับการพูด และเกี่ยวข้องกับกิจกรรมการเรียนรู้ที่เป็นภาษาต่างประเทศหรือภาษาที่สอง ทักษะการฟังควรเป็นทักษะแรกที่ต้องให้ความสำคัญในการเรียนภาษา เพราะเป็นทักษะพื้นฐานในการรองรับการเรียนรู้ภาษา จากนั้นจึงจะส่งผลให้เกิดเป็นทักษะการพูดต่อไป สอดคล้องกับผลการวิจัยของ Nation (1985) Brown & Gillian (1987) และ Littlewood (1990) ที่สนับสนุนความคิดนี้ด้วยเช่นกัน และยังให้ความเห็นเพิ่มเติมอีกว่า ผู้พูดต้องฟังให้เข้าใจเสียก่อนจึงจะสามารถพูดโต้ตอบได้ พวกเขาได้เชื่อมโยงเข้ากับเรื่องของผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน โดยยังกล่าวอีกว่า ผู้ที่มีทักษะในการฟังสูงมักมีแนวโน้มที่จะมีเขาว์ปัญญาสูงกว่าผู้ที่มีความสามารถในการฟังต่ำ ทั้งนี้จะเห็นได้ว่าทักษะการฟังเป็นทักษะพื้นฐานแรกที่สำคัญและเป็นตัวแปรหลักที่สามารถส่งผลให้เกิดทักษะการพูด และทักษะอื่น ๆ ต่อไป จึงสรุปได้ว่าทักษะด้านการฟังและการพูดนั้นมีความสำคัญเป็นอย่างมาก ควรพัฒนาเป็นอันดับแรกของการสื่อสาร ซึ่งทั้งหมดที่กล่าวมานี้ได้เกี่ยวข้องกับการดำเนินชีวิตประจำวันของมนุษย์เราอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้ เพราะมนุษย์เป็นสัตว์สังคม จึงต้องมีการสื่อสารซึ่งกันและกัน ดังนั้น ทุก ๆ การสื่อสารในชีวิตประจำวันของมนุษย์จะประสบความสำเร็จหรือล้มเหลว ก็ขึ้นอยู่กับทักษะที่เป็นตัวแปรพื้นฐานทั้ง 2 ทักษะนี้ นั่นคือ ทักษะการฟัง และทักษะการพูด

สำหรับการจัดการศึกษาในประเทศไทยที่เกี่ยวข้องกับรายวิชาภาษาอังกฤษในช่วงที่ผ่านมา รัฐบาลได้พยายามเพิ่มขีดความสามารถในการสื่อสารภาษาอังกฤษให้กับนักเรียน อ้างอิงจากหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ที่กำหนดให้มีการสอนภาษาอังกฤษตั้งแต่ระดับชั้นประถมศึกษาเป็นต้นไป การส่งเสริมให้มีการเปิดโรงเรียนนานาชาติและโรงเรียนที่มีการเรียนแบบ English Program (EP) ซึ่งเป็นโรงเรียนที่จัดการเรียนการสอนตามหลักสูตรกระทรวงศึกษาธิการ โดยใช้ภาษาอังกฤษเป็นสื่อในการจัดการเรียนการสอน รวมถึงการสนับสนุนงบประมาณเพื่อพัฒนาการเรียนการสอนภาษาอังกฤษอย่างครบวงจร อย่างไรก็ตาม ความสามารถในการสื่อสารภาษาอังกฤษของนักเรียนก็ยังคงไม่เกิดผลสัมฤทธิ์เท่าที่ควรจะเป็น อ้างอิงจากสถาบันทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติ (สทศ.) ที่ได้สรุปผลการสอบ O – net ปีการศึกษา 2557

ว่า ภาษาอังกฤษเป็นวิชาหนึ่งที่นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำมาก นอกจากนี้ จากการศึกษาปัญหาการเรียนภาษาอังกฤษของคนไทย พบว่า คนไทยมีปัญหาในด้านทักษะการฟังภาษาอังกฤษมากที่สุด รองลงมา คือ ทักษะการพูด ทักษะการเขียน และทักษะการอ่าน ตามลำดับ (Phajanthonphak et al., 2021) เป็นการสะท้อนให้เห็นถึงการขาดประสิทธิภาพในการเรียนการสอนภาษาอังกฤษของประเทศไทย และจำเป็นต้องพัฒนาการเรียนการสอนในด้านทักษะการสื่อสารภาษาอังกฤษของนักเรียนในประเทศไทยให้ดียิ่งขึ้นตามมาตรฐานสากล

จากการทบทวนและสืบค้นวิธีการสอนที่ครูผู้สอนใช้เพื่อพัฒนาทักษะด้านการฟังและการพูดภาษาอังกฤษของนักเรียน จากฐานการสืบค้นของสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษาแหล่งรวมวิทยานิพนธ์และงานวิจัย (Thai Digital Collection, TDC) ซึ่งเป็นฐานข้อมูลออนไลน์ที่ได้รวบรวมงานวิจัยในรูปแบบเอกสารฉบับเต็มจากมหาวิทยาลัยและหน่วยงานต่าง ๆ ภายในประเทศ พบว่า มีงานวิจัยที่เกี่ยวข้องทั้งหมด จำนวน 68 เรื่อง แบ่งเป็นชั้นประถมศึกษา จำนวน 44 เรื่อง และชั้นมัธยมศึกษา จำนวน 24 เรื่อง งานวิจัยเหล่านี้มีวิธีการสอนที่นำมาแก้ปัญหายุ่หลาหลายวิธี รวมถึงมีกระบวนการสร้างและการพัฒนาแผนการสอนที่แตกต่างกันออกไป มีเพียงประเด็นเดียวที่เหมือนกัน คือ มุ่งพัฒนาทักษะการฟังและการพูดภาษาอังกฤษของนักเรียน การที่ครูผู้สอน/นักวิจัยได้ตัดสินใจแล้วว่า จะนำวิธีการสอนใด ๆ มาใช้พัฒนาทักษะการฟังและการพูดภาษาอังกฤษของนักเรียน ย่อมมีการศึกษาค้นคว้าและออกแบบการวิจัยมาแล้วอย่างถี่ถ้วน ผลของการวิจัยที่ได้ทั้งหมดนั้นก็จะเป็นไปตามวัตถุประสงค์ที่ได้ตั้งไว้ในทุกงานวิจัยเช่นกัน รวมถึงต้องผ่านการพิจารณาจากสาขาและสถาบันนั้น ๆ แล้ว จึงสามารถตีพิมพ์เผยแพร่ได้ อีกทั้ง งานวิจัยทั้ง 68 เรื่องนี้ ยังเป็นปริญญานิพนธ์ระดับปริญญามหาบัณฑิตที่สามารถดาวน์โหลดไฟล์งานวิจัยได้ครบทั้ง 5 บท รวมถึงภาคผนวก มีข้อมูลจากงานวิจัยเพียงพอและเหมาะสมในการศึกษา ถือว่าเป็นงานวิจัยที่มีคุณภาพเพียงพอที่จะนำไปศึกษาต่อไป

การสังเคราะห์งานวิจัย เป็นการบูรณาการผลการวิจัยที่มีอยู่ก่อนแล้วในงานวิจัยต่าง ๆ ที่ได้ศึกษาในประเด็นหรือหัวข้อเดียวกัน โดยผู้ทำการสังเคราะห์งานวิจัยจะต้องกำหนดประเด็นที่ต้องการศึกษาให้ชัดเจนว่าต้องการศึกษาประเด็นหรือหัวข้อใด และต้องคัดเลือกงานวิจัยที่มีคุณภาพดี เพื่อให้ได้ข้อค้นพบที่มีคุณภาพที่ดีเช่นกัน (Suri, 2011) โดยจุดมุ่งหมายของการสังเคราะห์ก็เพื่อนำไปสู่องค์ความรู้ใหม่ผ่านกระบวนการบูรณาการ ให้ได้ข้อค้นพบใหม่ในประเด็นเดียวกันและนำข้อค้นพบเหล่านั้นไปประยุกต์ใช้ต่อไป และเป็นแหล่งสารสนเทศในการให้ข้อเสนอแนะแก่ผู้ที่มีความสนใจเกี่ยวกับประเด็นที่ศึกษา (Baron et al., 2017) ซึ่งในที่นี้คือ การพัฒนาทักษะการฟังและการพูดภาษาอังกฤษของนักเรียน ด้วยเหตุนี้เอง ทำให้ผู้วิจัยมีความสนใจที่จะศึกษาเหล่านางานวิจัยดังกล่าว โดยต้องการนำงานวิจัยทั้งหมด จำนวน 68 เรื่อง มาทำการสังเคราะห์ ซึ่งผลที่ได้จะเป็นข้อสรุปของวิธีการสอนที่ครูผู้สอนใช้เพื่อพัฒนาทักษะด้านการฟังและการพูดภาษาอังกฤษของนักเรียน และสามารถนำไปใช้ประโยชน์ได้มากกว่าข้อสรุปของงานวิจัยแต่ละเรื่อง และยังได้ข้อสรุปเกี่ยวกับคุณลักษณะด้านวิธีวิทยาการวิจัย ได้ศึกษาและวิเคราะห์กระบวนการสร้างและการพัฒนาแผนการสอน ตลอดจนกระบวนการสร้างและการหาคุณภาพเครื่องมือการวิจัยในงานวิจัยที่มุ่งพัฒนาทักษะการฟังและการพูดภาษาอังกฤษของนักเรียนอีกด้วย

ดังนั้น ผู้วิจัยจึงมีความประสงค์ที่จะทำการสังเคราะห์งานวิจัยในงานวิจัยที่มุ่งพัฒนาทักษะการฟังและการพูดภาษาอังกฤษของนักเรียน ทั้ง 68 เรื่อง โดยแบ่งเป็นชั้นประถมศึกษา จำนวน 44 เรื่อง และชั้นมัธยมศึกษา จำนวน 24 เรื่อง เพื่อเกิดเป็นข้อสรุปและเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาทักษะการฟังและการพูดภาษาอังกฤษของนักเรียนต่อไป

วัตถุประสงค์

1. เพื่อศึกษาคุณลักษณะด้านวิถีวิทยาการวิจัยในงานวิจัยที่มุ่งพัฒนาทักษะการฟังและการพูดภาษาอังกฤษของนักเรียน
2. เพื่อศึกษาวิธีสอนและวิเคราะห์กระบวนการสร้างและการพัฒนาแผนการสอนเพื่อการแก้ปัญหาทักษะการฟังและการพูดภาษาอังกฤษของนักเรียน
3. เพื่อวิเคราะห์กระบวนการสร้างและการหาคุณภาพเครื่องมือการวิจัยในงานวิจัยที่มุ่งพัฒนาทักษะการฟังและการพูดภาษาอังกฤษของนักเรียน

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. ทักษะการฟังและการพูด หมายถึง ความสามารถในการรับสารผ่านโสตประสาท เกิดการตีความจนเป็นความเข้าใจหรือจับใจความสำคัญได้ จากนั้นสามารถถ่ายทอดความรู้ ความคิด ความรู้สึก หรือความต้องการของผู้ส่งสารเพื่อสื่อความหมายไปยังผู้รับสาร โดยใช้เสียงหรือภาษากายในการสื่อสาร เพื่อให้ผู้รับสารเกิดความเข้าใจตรงกันกับผู้ส่งสาร
2. การสังเคราะห์งานวิจัย หมายถึง การวิจัยเอกสารโดยใช้ระเบียบวิธีทางวิทยาศาสตร์ โดยใช้การรวบรวมงานวิจัยที่มีจุดมุ่งหมายของงานวิจัยประเด็นเดียวกัน นำมาผ่านกระบวนการวิเคราะห์ประมวลผล เพื่อให้เกิดข้อสรุปซึ่งเป็นองค์ความรู้ใหม่อย่างเป็นระบบ
3. คุณลักษณะงานวิจัย หมายถึง คุณลักษณะที่ผู้วิจัยสนใจศึกษาจากจำนวนประชากรงานวิจัยที่มุ่งพัฒนาทักษะการฟังและการพูดภาษาอังกฤษของนักเรียน มีทั้งหมด 3 คุณลักษณะ ได้แก่ 1) คุณลักษณะด้านวิถีวิทยาการวิจัย ประกอบด้วย ปีที่พิมพ์เผยแพร่งานวิจัย สถาบันที่ผลิตงานวิจัย สาขาวิชาที่ผลิตงานวิจัย แบบแผนงานวิจัย วิธีการสอนที่ใช้พัฒนาทักษะการฟังและการพูดภาษาอังกฤษของนักเรียน ระดับการศึกษาของนักเรียน จำนวนกลุ่มตัวอย่าง วิธีการได้มาซึ่งกลุ่มตัวอย่าง จำนวนเครื่องมือที่ใช้ในงานวิจัย และสถิติที่ใช้ในงานวิจัย 2) คุณลักษณะด้านกระบวนการสร้างและการพัฒนาแผนการสอน ประกอบด้วย ประเภทวิธีการสอน แนวคิด/ทฤษฎี/เบื้องหลังที่นำมาใช้ กระบวนการสร้างแผนการสอน ขั้นตอนในการแก้ปัญหาสภาพจริง ระยะเวลาในการดำเนินการ และเนื้อหาในการวัด 3) คุณลักษณะด้านกระบวนการสร้างและพัฒนาเครื่องมือการวิจัย ประกอบด้วย ประเภทเครื่องมือการวิจัย จำนวนเครื่องมือการวิจัยของแต่ละประเภท ขั้นตอนการสร้างเครื่องมือการวิจัย การหาคุณภาพเครื่องมือการวิจัย และชนิดความเที่ยงตรงของเครื่องมือการวิจัย
4. วิถีวิทยาการวิจัย หมายถึง วิธีดำเนินการทุกขั้นตอนในการวิจัย ประกอบด้วย ปัญหาในการวิจัย การทบทวนวรรณกรรม การตั้งสมมติฐาน การสุ่มตัวอย่าง การสร้างเครื่องมือ การวิเคราะห์ข้อมูล การแปลผล และการเขียนรายงานในรูปแบบ 5 บท พร้อมภาคผนวก คือ บทนำ วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง วิธีดำเนินการวิจัย ผลการวิจัยและอภิปรายผล สรุปผลการวิจัย และภาคผนวก
5. กระบวนการสร้างและการพัฒนาแผนการสอน หมายถึง การดำเนินการอย่างเป็นลำดับขั้นตอนในการสร้างแผนการสอน ประกอบด้วย การศึกษาแนวคิด/ทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง ดำเนินการสร้างโดยมีการเชื่อมโยงความสัมพันธ์กับสิ่งที่ศึกษา มีการลำดับกระบวนการหรือขั้นตอนการสร้างชัดเจน มีการนำแผนการสอนให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบ และนำไปทดลองใช้กับกลุ่มตัวอย่างที่มีลักษณะใกล้เคียงกับกลุ่มตัวอย่างงานวิจัย โดยมีเป้าหมายเพื่อนำแผนการสอนที่สร้างไปใช้พัฒนาทักษะการฟังและการพูดภาษาอังกฤษของนักเรียน

6. กระบวนการสร้างและการหาคุณภาพเครื่องมือ หมายถึง การดำเนินการอย่างเป็นลำดับขั้นตอนในการสร้างเครื่องมือที่ใช้เก็บรวบรวมข้อมูลหรือเพื่อวัดค่าตัวแปรที่ผู้วิจัยจะทำการศึกษาในแต่ละงานวิจัย ตลอดจนการตรวจสอบคุณสมบัติของเครื่องมือแต่ละชนิดที่สร้างขึ้นก่อนการนำไปใช้จริง

ข้อตกลงเบื้องต้น

ด้านกระบวนการสร้างและการพัฒนาแผนการสอนและด้านกระบวนการสร้างและการหาคุณภาพเครื่องมือ ผู้วิจัยยึดหลักการสร้างจากหนังสือระเบียบวิธีวิจัย (Research Methodology) โดย Srisuk (2009)

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ เป็นการสังเคราะห์งานวิจัย (Research Synthesis) โดยผู้วิจัยใช้การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพ ซึ่งเป็นการตีความ/วิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) และใช้สถิติพื้นฐาน ได้แก่ ความถี่ และร้อยละ

ประชากร

งานวิจัยในรูปแบบเอกสารฉบับเต็มที่มีมุ่งพัฒนาทักษะด้านการฟังและการพูดภาษาอังกฤษของนักเรียน สืบค้นจากฐานข้อมูลออนไลน์สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษาแหล่งรวมวิทยานิพนธ์และงานวิจัย (Thai Digital Collection, TDC) สืบค้นเมื่อวันที่ 8 กันยายน 2565 โดยคำค้นที่ใช้ คือ “การพัฒนาทักษะการฟังและการพูดภาษาอังกฤษนักเรียน” หลังการสืบค้นครั้งนี้ พบว่า มีจำนวนงานวิจัยที่ผู้วิจัยสามารถดาวน์โหลดได้ครบทั้ง 5 บท รวมภาคผนวก จำนวนทั้งหมด 68 เรื่อง แบ่งเป็น ระดับชั้นประถมศึกษา จำนวน 44 เรื่อง และระดับชั้นมัธยมศึกษา จำนวน 24 เรื่อง เป็นงานวิจัยตั้งแต่ปี พ.ศ. 2550 จนถึงปี พ.ศ. 2565

เครื่องมือวิจัย

แบบบันทึกคุณลักษณะงานวิจัย จำนวน 3 ฉบับ ประกอบด้วย แบบบันทึกคุณลักษณะงานวิจัยด้านวิธีวิทยาการวิจัย แบบบันทึกคุณลักษณะงานวิจัยด้านกระบวนการสร้างและพัฒนาแผนการสอน และแบบบันทึกคุณลักษณะงานวิจัยด้านกระบวนการสร้างและหาคุณภาพเครื่องมืองานวิจัย โดยทั้ง 3 ฉบับ ได้ผ่านการตรวจสอบและปรับปรุงแก้ไขตามคำแนะนำจากผู้เชี่ยวชาญ 3 ท่าน จากนั้น ผู้วิจัยได้ทำการทดลองนำแบบบันทึกคุณลักษณะงานวิจัยไปบันทึกงานวิจัย จำนวน 3 เรื่อง ได้จากการสุ่มอย่างง่ายจากประชากรงานวิจัย โดยมีผู้บันทึก ได้แก่ ผู้วิจัย อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ และนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา สาขาวิชาวัดผลและวิจัยการศึกษา มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ เมื่อนำผลการบันทึกมาเปรียบเทียบกันแล้ว พบว่า ผลการบันทึกตรงกันทั้งหมด

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยทำการศึกษาและบันทึกคุณลักษณะงานวิจัย 1 เรื่อง ต่อ 2 วัน และได้นำแบบบันทึกคุณลักษณะงานวิจัยทุก ๆ 5 เรื่อง เสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ เพื่อทำการตรวจสอบว่าข้อมูลที่บันทึกมานั้นมีความถูกต้อง เหมาะสม และชัดเจนหรือไม่ เพื่อให้เกิดความเข้าใจตรงกัน และเพื่อให้เป็นที่แน่ชัดว่าผู้วิจัยได้ทำการบันทึกข้อมูลโดยปราศจากอคติ

ผลการวิจัย

1. ผลการศึกษาคุณลักษณะด้านวิธีวิทยาการวิจัยในงานวิจัยที่มุ่งพัฒนาทักษะการฟังและการพูดภาษาอังกฤษของนักเรียน

1.1 ปีที่พิมพ์เผยแพร่รายงานวิจัย มีการผลิตงานวิจัยอย่างต่อเนื่องทุกปี ตั้งแต่ พ.ศ. 2550 ไปจนถึง พ.ศ. 2565 แต่แนวโน้มลดลง โดยช่วงปี พ.ศ. 2550 – 2551 มีการผลิตงานวิจัยมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 17.65 รองลงมาเป็นช่วงปี พ.ศ. 2550 – 2551 มีการผลิตงานวิจัย คิดเป็นร้อยละ 16.18

1.2 สถาบันที่ผลิตงานวิจัย สถาบันที่ผลิตงานวิจัยเพื่อพัฒนาทักษะการฟังและการพูดภาษาอังกฤษของนักเรียน มี 3 ประเภท ได้แก่ มหาวิทยาลัยราชภัฏ มหาวิทยาลัยของรัฐ และมหาวิทยาลัยเอกชน โดยงานวิจัยที่มาจากมหาวิทยาลัยของรัฐ มีจำนวนมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 63.23 รองลงมา คือ งานวิจัยที่มาจากมหาวิทยาลัยราชภัฏ คิดเป็นร้อยละ 33.81 และงานวิจัยจากมหาวิทยาลัยเอกชน ซึ่งมีจำนวนน้อยที่สุด คิดเป็นร้อยละ 2.96

1.3 สาขาที่ผลิตงานวิจัย พบว่า สาขาหลักสูตรและการสอน มีมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 47.06 รองลงมา คือ สาขาการสอนภาษาอังกฤษ คิดเป็นร้อยละ 41.18

1.4 แบบแผนงานวิจัย พบว่า แบบแผน Randomized One Group Pretest – Posttest และแบบแผนการวิจัยแบบ Non-Randomized Pretest - Posttest Design มีมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 48.53 ซึ่งอยู่ในระดับที่เท่ากัน

1.5 วิธีการสอนที่พัฒนาทักษะการฟังและการพูดภาษาอังกฤษของนักเรียน พบว่า มีทั้งหมด 17 วิธี ได้แก่ การสอนภาษาเพื่อการสื่อสาร (Communicative Language Teaching - CLT) มีจำนวนมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 22.06 รองลงมา คือ การตอบสนองด้วยท่าทาง คิดเป็นร้อยละ 10.29 การใช้ภาระงานเป็นฐาน คิดเป็นร้อยละ 8.82 ซึ่งเท่ากันกับการทำงานกลุ่มร่วมกัน ที่คิดเป็นร้อยละ 8.82 เช่นเดียวกัน รองลงมา คือ การเล่าเรื่อง เกม สื่อประสม (Multiple media) คิดเป็นร้อยละ 7.35 ในระดับที่เท่ากัน รองลงมา คือ บทบาทสมมติ คิดเป็นร้อยละ 5.88 รองลงมา คือ การสอนแบบเรียนปนเล่น และการจัดการเรียนรู้แบบสตอรี่ไลน์ คิดเป็นร้อยละ 4.41 รองลงมา คือ เพลง และกิจกรรมการเรียนรู้ตามแนวคิดการทำงานของสมอง (Brain-based Learning) คิดเป็นร้อยละ 2.94 และวิธีการสอนที่พบว่ามีน้อยที่สุด ได้แก่ การจัดค่ายฤดูร้อน การใช้บทเรียนเรื่องการท่องเที่ยว การสอนด้วยกระบวนการแลกเปลี่ยนบทบาทระหว่างครูกับนักเรียน (Reciprocal Process) กิจกรรมพหุประสาทสัมผัส และห้องเรียนกลับด้าน คิดเป็นร้อยละ 1.47 ในระดับที่เท่ากัน

1.6 ระดับการศึกษาของนักเรียน พบว่า มีระดับการศึกษาของนักเรียน 11 ระดับชั้น ตั้งแต่ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ไปจนถึงระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ขาดแต่ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 เพียงชั้นเดียวที่ไม่พบในประชากรงานวิจัย โดยระดับชั้นที่มีจำนวนงานวิจัยมากที่สุด คือ ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 - 6 คิดเป็นร้อยละ 38.24 รองลงมา คือ ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 - 3 คิดเป็นร้อยละ 26.46 ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 - 3 คิดเป็นร้อยละ 24.99 และระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 - 5 คิดเป็นร้อยละ 10.29 ตามลำดับ

1.7 จำนวนกลุ่มตัวอย่าง พบว่า ช่วงกลุ่มเป้าหมาย ตั้งแต่ 1 - 30 คน มีจำนวนมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 54.41 รองลงมา คือ ช่วงกลุ่มเป้าหมาย ตั้งแต่ 31 - 60 คน คิดเป็นร้อยละ 39.71

1.8 วิธีการได้มาซึ่งกลุ่มตัวอย่าง พบว่า งานวิจัยที่ศึกษากลุ่มเป้าหมายทั้งหมดโดยไม่จำเป็นต้องใช้วิธีการสุ่ม มีมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 64.71

1.9 จำนวนเครื่องมือที่ใช้ในงานวิจัย พบว่า ประชากรส่วนใหญ่โดยเฉลี่ยแล้วมีการสร้างเครื่องมือจำนวน 3 เครื่องมือ มาใช้ในงานวิจัยมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 66.18

1.10 สถิติที่ใช้ในงานวิจัย พบว่า มีการใช้ค่าเฉลี่ย (Average) มากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 98.53 รองลงมา คือ การใช้ ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) คิดเป็นร้อยละ 91.18 และการใช้ร้อยละ (Percentage) คิดเป็นร้อยละ 64.71

2. ผลการศึกษาวิธีสอนและวิเคราะห์กระบวนการสร้างและการพัฒนาแผนการสอนเพื่อการแก้ปัญหาทักษะการฟังและการพูดภาษาอังกฤษของนักเรียน

2.1 ประเภทวิธีการสอน จากข้อค้นพบของผลการวิจัย ข้อที่ 1.5 พบว่า สามารถแบ่งประเภทวิธีการสอน ได้ 2 ประเภท ได้แก่ ประเภทผลิตภัณฑ์หรือสิ่งประดิษฐ์ คิดเป็นร้อยละ 35.29 และประเภทแนวคิดทฤษฎี/รูปแบบ/เทคนิค/วิธีการสอน คิดเป็นร้อยละ 64.71 โดยประเภทผลิตภัณฑ์หรือสิ่งประดิษฐ์ ประกอบด้วย วิธีการสอน 6 วิธี ได้แก่ การเล่าเรื่อง การใช้เกม การใช้สื่อประสม การใช้บทเรียนเรื่องการท่องเที่ยว การใช้เพลง และการใช้ภาระงานเป็นฐาน ตามลำดับ สำหรับประเภทแนวคิดทฤษฎี/รูปแบบ/เทคนิค/วิธีการสอน ประกอบด้วย วิธีการสอน 11 วิธี ได้แก่ การสอนภาษาเพื่อการสื่อสาร (Communicative Language Teaching - CLT) การจัดค่ายคุณธรรม การสอนแบบเรียนปนเล่น การสอนแบบการตอบสนองด้วยท่าทาง การใช้บทบาทสมมติ การสอนด้วยกระบวนการแลกเปลี่ยนบทบาทระหว่างครูกับนักเรียน การทำงานกลุ่ม กิจกรรมการเรียนรู้ตามแนวคิดการทำงานของสมอง การจัดการเรียนรู้แบบสตอรี่ไลน์ กิจกรรมพหุประสาทสัมผัส และห้องเรียนกลับด้าน ตามลำดับ

2.2 แนวคิด/ทฤษฎี/เบื้องหลังที่นำมาใช้ พบว่า หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน ปี พ.ศ. 2551 ถูกนำมาใช้เป็นหลักในการสร้างแผนการสอนมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 77.94

2.3 กระบวนการสร้างแผนการสอน พบว่า มีการศึกษาแนวคิด/ทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับปัญหาวิจัย และการดำเนินการสร้างมีความเชื่อมโยง/สัมพันธ์กับสิ่งที่ศึกษา โดยมีการลำดับกระบวนการหรือขั้นตอนการสร้างแผนการสอนอย่างชัดเจน และได้นำไปให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบพิจารณาอย่างครบถ้วน แต่ในด้านการนำแผนการสอนไปทดลองใช้กับกลุ่มตัวอย่างที่มีลักษณะใกล้เคียงกับกลุ่มตัวอย่างในงานวิจัย มีการดำเนินการในขั้นตอนนี้ คิดเป็นร้อยละ 57.35

2.4 ขั้นตอนในการแก้ปัญหาสภาพจริง พบว่า ขั้นตอนการแก้ปัญหาสภาพจริงของการใช้แผนการสอนเกือบทั้งหมดเป็นการดำเนินการใช้วิธีการสอนโดยผู้วิจัย แต่ด้านการติดตามผลหลังการใช้วิธีการสอน พบว่ามีเพียงร้อยละ 1.47 เท่านั้น

2.5 ระยะเวลาดำเนินการ พบว่า ใช้ระยะเวลาดำเนินการ 18 - 20 ชั่วโมง มากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 42.65

2.6 เนื้อหาในการวัด พบว่า มีเนื้อหาที่ใช้ในการวัดอยู่ 2 ลักษณะ ได้แก่ วัดการฟังและการพูดภาษาอังกฤษของนักเรียนร่วมกัน คิดเป็นร้อยละ 66.18 และวัดการฟังภาษาอังกฤษของนักเรียนก่อนแล้วจึงวัดการพูด คิดเป็นร้อยละ 33.82

3. ผลการวิเคราะห์กระบวนการสร้างและการหาคุณภาพเครื่องมือการวิจัยในงานวิจัยที่มุ่งพัฒนาทักษะการฟังและการพูดภาษาอังกฤษของนักเรียน

3.1 ประเภทเครื่องมือการวิจัย พบว่า มีเครื่องมือการวิจัย 4 ประเภท ได้แก่ แบบสอบถาม แบบสัมภาษณ์ แบบทดสอบ/แบบวัดความรู้ และแบบบันทึกข้อมูล/แบบสังเกต

3.2 จำนวนเครื่องมือการวิจัยของแต่ละประเภท พบว่า มีแบบทดสอบ/แบบวัดความรู้ (N=53) แบบสอบถาม (N=45) เป็นแบบสร้างแบบสอบถามขึ้นมาใหม่โดยผู้วิจัยเอง 38 ฉบับ และแบบสอบถามที่นำมาใช้จากแหล่งอื่นโดยไม่มีการปรับ 7 ฉบับ แบบบันทึกข้อมูล/แบบสังเกต (N=32) และแบบสัมภาษณ์ (N=7) ตามลำดับ

3.3 ขั้นตอนการสร้างเครื่องมือการวิจัย

1) แบบสอบถาม จากจำนวนทั้งหมด 45 เครื่องมือ พบว่า สามารถระบุขั้นตอนการสร้างได้ จำนวน 38 เครื่องมือ และไม่สามารถระบุขั้นตอนการสร้าง 7 เครื่องมือ เนื่องจากนำแบบสอบถามมาจากแหล่งอื่นโดยไม่มีการปรับใด ๆ โดยในจำนวน 38 เครื่องมือ เป็นแบบสอบถามที่สร้างได้ตรงตามหลักวิชาการสร้างเครื่องมือและการหาคุณภาพของเครื่องมือ งานวิจัย 26 เครื่องมือ คิดเป็นร้อยละ 68.42

2) แบบสัมภาษณ์ จากจำนวนทั้งหมด 7 เครื่องมือ พบว่า มีแบบสัมภาษณ์ที่สร้างได้ตรงตามหลักวิชาการสร้างเครื่องมือและการหาคุณภาพของเครื่องมือ งานวิจัย 2 เครื่องมือ คิดเป็นร้อยละ 28.57

3) แบบทดสอบ/แบบวัดความรู้ จากจำนวนทั้งหมด 53 เครื่องมือ พบว่า มีแบบทดสอบ/แบบวัดความรู้ที่สร้างได้ตรงตามหลักวิชาการสร้างเครื่องมือและการหาคุณภาพของเครื่องมือ งานวิจัย 49 เครื่องมือ คิดเป็นร้อยละ 92.45

4) แบบบันทึกข้อมูล/แบบสังเกต จากจำนวนทั้งหมด 32 เครื่องมือ พบว่า ถูกสร้างได้ตรงตามหลักวิชาการสร้างเครื่องมือและการหาคุณภาพของเครื่องมือ งานวิจัยทั้งหมด

3.4 การหาคุณภาพเครื่องมือการวิจัย ที่พบว่ามี การหาได้ครบทุกเครื่องมือ ได้แก่ การหาค่าความเที่ยงตรง (Validity) และการหาความเป็นปรนัย (Objectivity) ในด้านการหาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) และการหาค่าอำนาจจำแนก (Discrimination) ของแบบสอบถาม พบว่า มีการสร้างแบบสอบถามขึ้นมาใหม่โดยผู้วิจัยเอง จำนวน 38 เครื่องมือ และได้หาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) และหาค่าอำนาจจำแนก (Discrimination) คิดเป็นร้อยละ 68.42 จากจำนวนแบบสอบถามทั้งหมด ส่วนในการหาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) การหาค่าความยากง่าย (Difficulty) และการหาค่าอำนาจจำแนก (Discrimination) ของแบบทดสอบ/แบบวัดความรู้ พบว่า มีการหาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ครบทุกเครื่องมือ แต่การหาความยากง่าย (Difficulty) และการหาค่าอำนาจจำแนก (Discrimination) โดยคิดเป็นร้อยละ 89.8 จากจำนวนแบบทดสอบ/แบบวัดความรู้ทั้งหมด

3.5 ชนิดความเที่ยงตรงของเครื่องมือการวิจัย พบว่า มีความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) ชนิดเดียวทุกงานวิจัย

อภิปราย และข้อเสนอแนะ

1. อภิปรายผลการศึกษาค้นคว้าด้านวิธีวิทยาการวิจัยในงานวิจัยที่มุ่งพัฒนาทักษะการฟังและการพูดภาษาอังกฤษของนักเรียน

จากจำนวนประชากรงานวิจัยที่มุ่งพัฒนาทักษะการฟังและการพูดภาษาอังกฤษของนักเรียน มีการผลิตงานวิจัยเพื่อพัฒนาทักษะการฟังและการพูดภาษาอังกฤษของนักเรียนอย่างต่อเนื่องทุกปี ตั้งแต่ พ.ศ. 2550 ไปจนถึง พ.ศ. 2565 โดยมีแนวโน้มลดลงในแต่ละปี แสดงให้เห็นว่า มีการตระหนักและให้ความสำคัญเกี่ยวกับปัญหาการพัฒนาทักษะการฟังและการพูดภาษาอังกฤษของนักเรียนอย่างต่อเนื่องในช่วงปีดังกล่าว โดยจากจำนวนประชากรงานวิจัย พบว่า มีสถาบันจากกลุ่มมหาวิทยาลัยของรัฐมีการผลิตงานวิจัยเพื่อพัฒนาทักษะการฟังและการพูดภาษาอังกฤษของนักเรียนมากที่สุด ด้านสาขาที่ผลิตงานวิจัย พบว่า หลักสูตรและการสอน ผลิตงานวิจัยเพื่อพัฒนาทักษะการฟังและการพูดภาษาอังกฤษของนักเรียนมากที่สุด สอดคล้องกับพันธกิจของสาขาหลักสูตรและการสอน คือ มุ่งพัฒนาจัดการเรียนการสอน หลักสูตรการผลิตครู พัฒนาบุคลากรทางการศึกษา รวมถึงพัฒนารูปแบบหลักสูตร ไปจนถึงผลิตผลงานวิจัยเชิงสร้างสรรค์ทางหลักสูตร ส่วนสาขาที่ผลิตงานวิจัย รองลงมา คือ สาขาการสอนภาษาอังกฤษ ก็สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของหลักสูตรสาขาวิชาในภาพรวมเช่นเดียวกัน เพราะเป็นสาขาที่มีความรู้ความสามารถโดยตรงในการบูรณาการองค์ความรู้ในศาสตร์ทางภาษา มีความรู้และความสามารถในการ

การใช้ภาษาอังกฤษในการสื่อสาร และมีความรู้ที่จำเป็นต่อวิชาชีพครูผู้สอน สามารถพัฒนา ส่งเสริมทักษะการฟังและการพูดภาษาอังกฤษของนักเรียนได้

ด้านวิธีการสอน พบว่า วิธีการสอนภาษาเพื่อการสื่อสาร (Communicative Language Teaching - CLT) มีจำนวนมากที่สุด สอดคล้องกับผลการวิจัยของ Shirvan et al., (2016) ที่ทำสังเคราะห์งานวิจัยเกี่ยวกับแนวทางในการสอนภาษา ซึ่งหนึ่งในข้อค้นพบนั้น พบว่า มีวิธีการสอนภาษาเพื่อการสื่อสาร (Communicative Language Teaching - CLT) ด้วยเช่นเดียวกัน โดยวิธีการสอนนี้เป็นการนำทฤษฎีการสอนภาษาเพื่อการสื่อสาร (Communicative Language Teaching - CLT) มาเป็นหลักสำคัญในการสอน Nunan (1991) ได้สรุปองค์ประกอบสำคัญของทฤษฎีไว้ 5 องค์ประกอบ ได้แก่ 1) เน้นการเรียนรู้การสื่อสารผ่านการโต้ตอบหรือการฟังและการพูด 2) ให้ผู้เรียนทำความเข้าใจเกี่ยวกับบริบทของสถานการณ์การเรียนรู้ที่กำหนดขึ้นก่อนการโต้ตอบ 3) อธิบายให้ผู้เรียนเข้าใจกระบวนการเรียนรู้เสียก่อนว่าเป็นการเน้นการสื่อสารที่ใช้จริงในชีวิตประจำวัน 4) สนับสนุนให้ผู้เรียนนำประสบการณ์ส่วนตัวของผู้เรียนมาใช้ในการสื่อสารและเป็นการสื่อสารความรู้สึกนึกคิดอย่างอิสระ และ 5) ผู้สอนต้องออกแบบเชื่อมโยงการเรียนรู้ภาษาในชั้นเรียนกับนอกห้องเรียนเข้าด้วยกัน

จากองค์ประกอบเหล่านี้ จะเห็นได้ว่าวิธีการสอนภาษาเพื่อการสื่อสาร (Communicative Language Teaching - CLT) เป็นลักษณะของการสอนภาษาที่ให้ความสำคัญกับตัวผู้เรียนเป็นหลัก โดยครูผู้สอนต้องส่งเสริมให้ผู้เรียนได้ใช้ทักษะการฟังและการพูดร่วมกันระหว่างกระบวนการสอน เน้นบรรยากาศสนุกสนาน ไม่ตึงเครียดและเป็นกันเอง สนับสนุนให้นักเรียนสื่อสารความรู้สึกนึกคิดอย่างอิสระ และเป็นรูปแบบการสอนหาหรือบริบทที่สามารถพบได้จริงในชีวิตประจำวัน เพื่อให้ผู้เรียนสามารถนำไปประยุกต์ใช้ต่อไป ในส่วนของการมุ่งเน้นการสื่อสารในชีวิตประจำวันส่วนนี้ ยังได้สอดคล้องกับ Brown (1987) และ Richard (2006) ที่กล่าวไว้ว่า ในการจัดลำดับการเรียนรู้ให้เป็นไปตามขั้นตอนการใช้ความคิดของผู้เรียนระหว่างการเรียนรู้ทางภาษา นอกจากการมุ่งเน้นให้นักเรียนสามารถสื่อสารได้แล้ว จะต้องคำนึงถึงการสื่อสารในชีวิตจริงด้วย

ในส่วนของคุณสมบัติของการสอนภาษาเพื่อการสื่อสาร (Communicative Language Teaching - CLT) สามารถสรุปได้ 6 ประการ ดังต่อไปนี้ 1) เป็นประโยชน์ต่อตัวผู้เรียนโดยตรงที่สามารถนำทักษะเพื่อสื่อสารไปใช้ในชีวิตจริง 2) มีวัตถุประสงค์ที่ชัดเจนที่ต้องการให้นักเรียนเป็นนักสื่อสารที่ดี 3) สามารถใช้ไวยากรณ์ คำศัพท์ และโครงสร้างประโยคที่เหมาะสมในบริบทชีวิตจริงที่แตกต่างกันได้ 4) เป็นลักษณะการสอนที่มีความยืดหยุ่น ทำให้นักเรียนสามารถปรับตัวตามสถานการณ์ที่กำหนดได้ 5) ให้ความสำคัญกับการสื่อสารมากกว่าการเน้นท่องจำกฎไวยากรณ์เพียงอย่างเดียว และ 6) ช่วยให้ผู้เรียนได้รับความมั่นใจอย่างรวดเร็วเมื่อมีปฏิสัมพันธ์กับผู้อื่น มีความสนุกสนานไปกับการสื่อสาร (Chastain, 1988; Harmer, 1988; Savignon, 2002) จะเห็นได้ว่าข้อดีทั้งหมดของการสอนภาษาเพื่อการสื่อสาร (Communicative Language Teaching - CLT) นี้ มีประโยชน์และมุ่งเน้นไปที่ทักษะการฟังและการพูดภาษาอังกฤษที่ยึดผู้เรียนเป็นสำคัญอย่างแท้จริง

อย่างที่ได้อธิบายไปข้างต้นว่าวิธีการสอนภาษาเพื่อการสื่อสาร (Communicative Language Teaching - CLT) เป็นวิธีสอนที่เกี่ยวข้องโดยตรงกับความสามารถในการสื่อสาร ซึ่งความสามารถในการสื่อสารนี้เอง ยังเป็น 1 ในสมรรถนะสำคัญทั้ง 5 ประการ ที่หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานได้กำหนดไว้ ประกอบด้วย ความสามารถในการสื่อสาร ความสามารถในการคิด ความสามารถในการแก้ปัญหา ความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต และความสามารถในการใช้เทคโนโลยี อีกทั้งยังสอดคล้องกับคุณภาพผู้เรียนของกลุ่มสาระภาษาต่างประเทศ หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ที่ได้กำหนดไว้ว่า ในด้านคุณภาพผู้เรียนด้านการสื่อสารหลังการจบการศึกษาชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 - 6 และหลังจบชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 - 6 ผู้เรียนจะต้องสามารถสื่อสารภาษาอังกฤษได้ในชีวิตจริง

เพราะฉะนั้น การนำวิธีการสอนภาษาเพื่อการสื่อสาร (Communicative Language Teaching - CLT) มาใช้เพื่อพัฒนาทักษะการฟังและการพูดภาษาอังกฤษของนักเรียน จึงถือว่ามีความเหมาะสม สอดคล้องและเป็นไปตามวัตถุประสงค์ของกระทรวงศึกษาธิการ และยังเป็นวิธีการสอนที่มาจากทฤษฎีการสอนภาษาที่ได้รับการยอมรับโดยสากลว่าสามารถช่วย

พัฒนาผู้เรียนภาษาที่สอง (ในที่นี้คือ นักเรียนคนไทยที่มีภาษาอังกฤษเป็นภาษาที่สอง) ให้สามารถใช้ภาษาอังกฤษได้ในชีวิตจริงได้อย่างคล่องแคล่ว ทั้งในด้านการฟังและการพูด

ด้านจำนวนกลุ่มตัวอย่าง พบว่า ช่วงกลุ่มตัวอย่าง ตั้งแต่ 1 - 30 คน มีจำนวนมากที่สุด โดยพบว่าการได้มาซึ่งกลุ่มตัวอย่างโดยใช้การเลือกแบบเจาะจงมีมากที่สุด ในส่วนของข้อค้นพบด้านจำนวนกลุ่มตัวอย่าง 1 - 30 คน เป็นจำนวนที่สอดคล้องกันกับเกณฑ์อัตรากำลังข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ (2563) ที่กำหนดให้จำนวนนักเรียนระดับประถมศึกษาปีที่ 1 - 6 มีจำนวน 30 คน ต่อห้อง และจำนวนนักเรียนระดับมัธยมศึกษาปีที่ 1 - 6 มีจำนวน 35 คน ต่อห้อง

2. อภิปรายผลการศึกษาวิธีสอนและวิเคราะห์กระบวนการสร้างและการพัฒนาแผนการสอนเพื่อการแก้ปัญหาทักษะการฟังและการพูดภาษาอังกฤษของนักเรียน

จากจำนวนประชากรงานวิจัยที่มุ่งพัฒนาทักษะการฟังและการพูดภาษาอังกฤษของนักเรียน พบว่า วิธีการสอนที่พบทั้ง 17 วิธี ได้นำหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 มาเป็นเบื้องหลังในการใช้สร้างแผนการสอนมากที่สุด ซึ่งสอดคล้องกับสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ (2544) ที่ได้กล่าวไว้ว่า แนวทางการจัดทำแผนการสอนที่ดี จะต้องศึกษาวิเคราะห์หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน ได้แก่ หลักการ จุดหมาย โครงสร้าง ระยะเวลาจัดการเรียนการสอน แนวทางการดำเนินการในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนให้ตอบสนองจุดประสงค์การเรียนรู้ และจุดมุ่งหมายของรายวิชา/หลักสูตร การวัดและการประเมินการเรียนรู้ คำอธิบายในแต่ละรายวิชา และต้องศึกษาความสอดคล้องสัมพันธ์กันกับองค์ประกอบแต่ละส่วนของรายวิชาตามหลักสูตร

ด้านกระบวนการสร้างแผนการสอน พบว่า แผนการสอนสร้างได้ถูกต้องและได้มีการนำไปให้ผู้เชี่ยวชาญพิจารณาทุกแผนการสอน แม้ว่าในส่วนของการนำแผนการสอนไปทดลองใช้นั้นมีการดำเนินการไม่ครบทุกงานวิจัย แต่ส่วนสำคัญคือการได้รับการพิจารณาจากผู้เชี่ยวชาญ Srisuk (2009) และเมื่อนำแผนการสอนที่สร้างเสร็จแล้วไปใช้แก้ปัญหาตามสภาพจริง พบว่า งานวิจัยจากประชากรเกือบทั้งหมดเป็นการดำเนินการใช้แผนการสอนโดยผู้วิจัยเอง และยึดผลที่ได้จากภายในระยะเวลาดำเนินการเป็นหลัก ไม่มีการติดตามผลหลังการวิจัย

โดยเนื้อหาในการวัด ที่พบมีอยู่ 2 ลักษณะ ได้แก่ วัดการฟังและการพูดภาษาอังกฤษของนักเรียนร่วมกัน ซึ่งเป็นลักษณะที่พบว่ามีมากที่สุด และลักษณะที่วัดการฟังภาษาอังกฤษของนักเรียนก่อนแล้วจึงวัดการพูด อย่างไรก็ตาม ผลการวิจัยที่ได้จากเนื้อหาในการวัดทั้ง 2 ลักษณะนี้ก็ไม่แตกต่างกัน สามารถพัฒนาทักษะการฟังและการพูดภาษาอังกฤษของนักเรียนได้ทั้งหมด ขึ้นอยู่กับความถนัดและความสนใจของผู้วิจัยในการเลือกออกแบบเนื้อหาในการวัดในแต่ละงานวิจัย

3. อภิปรายผลการวิเคราะห์กระบวนการสร้างและการหาคุณภาพเครื่องมือการวิจัยในงานวิจัยที่มุ่งพัฒนาทักษะการฟังและการพูดภาษาอังกฤษของนักเรียน

จากจำนวนประชากรงานวิจัยที่มุ่งพัฒนาทักษะการฟังและการพูดภาษาอังกฤษของนักเรียน มีเครื่องมือการวิจัยอยู่ทั้งหมด 4 ประเภท ได้แก่ แบบสอบถาม แบบสัมภาษณ์ แบบทดสอบ/แบบวัดความรู้ และแบบบันทึกข้อมูล/แบบสังเกต โดยประเภทเครื่องมือการวิจัยที่พบมากที่สุด คือ การสร้างแบบทดสอบ/แบบวัดความรู้ การสร้างแบบสอบถาม การสร้างแบบบันทึกข้อมูล/แบบสังเกต และการสร้างแบบสัมภาษณ์ ตามลำดับ

โดยขั้นตอนการสร้างเครื่องมือนี้ ผู้วิจัยยึดตามหลักวิชาการสร้างเครื่องมือและการหาคุณภาพของเครื่องมืองานวิจัยของ Srisuk (2009) พบว่า การสร้างแบบบันทึกข้อมูล/แบบสังเกต ถูกสร้างตรงตามหลักวิชาทุกครบทุกขั้นตอนทุกเครื่องมือ ส่วนแบบทดสอบ/แบบวัดความรู้ สร้างได้ตรงตามหลักวิชา ร้อยละ 92.45 แบบสอบถาม สร้างได้ตรงตามหลักวิชา ร้อยละ 73.33 และแบบสัมภาษณ์ สร้างได้ตรงตามหลักวิชา ร้อยละ 28.57 พิจารณาเครื่องมือทั้ง 3 ชนิด ที่ยังดำเนินการไม่ครบทุก

ขั้นตอนตามหลักวิชาการสร้างเครื่องมือแล้ว พบว่าย่างขั้นตอนที่ดำเนินการไม่ครบเหมือน ๆ กัน ทั้งหมด 2 ขั้นตอน ได้แก่ ขั้นตอนการนำเครื่องมือที่สร้างไปทดลองใช้กับกลุ่มตัวอย่างที่มีลักษณะใกล้เคียงกับกลุ่มเป้าหมายในงานวิจัย และขั้นตอนการวิเคราะห์ผลการทดลองใช้

ในด้านการหาคุณภาพเครื่องมือ ประกอบด้วย การหาความเที่ยงตรง (Validity) การหาความเป็นปรนัย (Objectivity) การหาความเชื่อมั่น (Reliability) การหาความยากง่าย (Difficulty) และการหาอำนาจจำแนก (Discrimination) พบว่า มีการหาความเที่ยงตรง (Validity) ครบทุกเครื่องมือ ส่วนนี้สอดคล้องกับ Srisuk (2009), Phasiphon (2011) และ Bunyaratphan (2020) ที่กล่าวไปในทางเดียวกันว่า การหาความเที่ยงตรง (Validity) เป็นสิ่งจำเป็นของเครื่องมือวัดที่จะต้องมี เพราะจะทำให้เห็นว่าสิ่งที่ต้องการจะวัดนั้นสามารถวัดได้อย่างถูกต้องแม่นยำหรือไม่ เช่นเดียวกับการหาความเป็นปรนัย (Objectivity) ที่มีครบทุกเรื่องเช่นกัน และมีความสอดคล้องกันกับการหาความเที่ยงตรง (Validity) เนื่องจากในการหาความเที่ยงตรงจากผู้เชี่ยวชาญหรือผู้ทรงคุณวุฒิ ย่อมมีการพิจารณาความเป็นปรนัยร่วมด้วย เพราะความเป็นปรนัย คือ การที่ทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องกับการวัดผลครั้งนั้น มีความเห็นสอดคล้องกันในเรื่องของค่าความค่าของคะแนน หรืออันดับที่วัดได้ ตลอดจนการแปลค่าคะแนนเป็นผลประเมินในการตัดสินคุณค่าที่สอดคล้องตรงกัน

ในด้านการหาความเชื่อมั่น (Reliability) และการหาอำนาจจำแนก (Discrimination) ของแบบสอบถาม พบว่า มีการสร้างแบบสอบถามขึ้นมาใหม่โดยผู้วิจัยเอง จำนวน 38 ฉบับ และได้หาความเชื่อมั่น (Reliability) และหาอำนาจจำแนก (Discrimination) ได้อย่างครบถ้วน ส่วนแบบสอบถามที่ได้นำมาจากที่อื่น จำนวน 7 ฉบับ นั้น เป็นการนำมาใช้ทันที โดยไม่ได้ผ่านการปรับใช้หรือประยุกต์ใด ๆ จึงทำให้ไม่สามารถระบุถึงการหาคุณภาพของแบบสอบถามทั้ง 7 ฉบับได้ เพราะฉะนั้นในการที่ผู้วิจัยต้องการนำเครื่องมือจากแหล่งอื่นมาใช้ในงานวิจัยของตนนั้น ควรมีการนำไปให้ผู้เชี่ยวชาญพิจารณาเสียก่อน เพื่อให้ได้เครื่องมือที่มีคุณภาพ และเป็นไปตามหลักการวัดและประเมินผล

ในด้านการหาความเชื่อมั่น (Reliability) การหาความยากง่าย (Difficulty) และการหาอำนาจจำแนก (Discrimination) ของแบบทดสอบ/แบบวัดความรู้ พบว่า มีการหาความเชื่อมั่น (Reliability) ครบทุกเครื่องมือ แต่การหาความยากง่าย (Difficulty) และการหาอำนาจจำแนก (Discrimination) พบว่า มีในจำนวน 44 เครื่องมือ จาก 49 เครื่องมือ ในจำนวนที่เท่ากัน ซึ่งในหลักในการหาคุณภาพของแบบทดสอบ/แบบวัดความรู้ที่ดีนั้น จำเป็นจะต้องมีการพิจารณาคุณภาพในด้านความตรง (validity) ทั้งเชิงเนื้อหาและเชิงโครงสร้าง ความยากง่าย ค่าอำนาจจำแนก และค่าความเชื่อมั่นอย่างครบถ้วน (Adams, 2005 & Srisa-at, 2017) เพราะฉะนั้น การหาคุณภาพของแบบทดสอบ/แบบวัดความรู้ มีแบบทดสอบ/แบบวัดความรู้ที่หาคุณภาพได้ครบถ้วนทั้งหมด 44 เครื่องมือ คิดเป็นร้อยละ 89.80 จากจำนวนแบบทดสอบ/แบบวัดความรู้ทั้งหมด

และสุดท้าย ในด้านชนิดความเที่ยงตรงของเครื่องมือการวิจัยทั้ง 5 ประเภท พบว่า มีความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) เพียงชนิดเดียว สอดคล้องกับ Srisuk (2009) ที่กล่าวไว้ว่า งานวิจัยส่วนมากมักจะใช้การหาความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) เพียงอย่างเดียว อย่างไรก็ตาม การใช้วิธีหาความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) นี้ จะให้คุณภาพที่ดี ก็ต่อเมื่อ นักวิจัยได้เลือกผู้เชี่ยวชาญหรือผู้ทรงคุณวุฒิที่เป็นผู้เชี่ยวชาญในเรื่องที่ต้องการวัดนั้น ๆ อย่างแท้จริง (Gay, Miles & Airasian, 2011)

ข้อเสนอแนะในการนำผลวิจัยไปใช้

1. จากผลการวิจัยด้านวิธีการสอน ควรนำวิธีการสอนภาษาเพื่อการสื่อสาร (Communicative Language Teaching - CLT) ไปใช้ในการพัฒนาทักษะการฟังและการพูดภาษาอังกฤษของนักเรียน หรืออาจนำทฤษฎีนี้ไปประยุกต์ใช้ให้เหมาะสมกับบริบทการเรียนการสอนของโรงเรียนนั้น ๆ ต่อไป

2. จากผลการวิจัยด้านการสร้างเครื่องมือการวิจัย นักวิจัยควรให้ความสำคัญเกี่ยวกับขั้นตอนการนำเครื่องมือไปทดลองใช้กับกลุ่มตัวอย่างที่มีลักษณะใกล้เคียงกับกลุ่มเป้าหมายในงานวิจัย จากนั้นทำการวิเคราะห์ผลการทดลองใช้ เพื่อให้ได้เครื่องมือที่มีประสิทธิภาพดี เป็นไปตามหลักการวัดและประเมินผล

3. จากผลการวิจัยด้านการหาคุณภาพเครื่องมือของแบบทดสอบ/แบบวัดความรู้ นักวิจัยจำเป็นต้องมีการพิจารณาคุณภาพในด้านการหาความเที่ยงตรง (Validity) การหาความเป็นปรนัย (Objectivity) การหาความเชื่อมั่น (Reliability) การหาความยากง่าย (Difficulty) และการหาความจำแนก (Discrimination)

4. จากผลการวิจัยด้านเครื่องมือการวิจัย ในกรณีที่ต้องการนำเครื่องมือจากแหล่งงานวิจัยอื่นมาใช้ในงานวิจัยของท่าน ควรมีการปรับให้เกิดความเหมาะสมกับบริบทของงานวิจัยของตนเองเสียก่อน รวมถึงนำไปหาคุณภาพเครื่องมืออีกครั้งหลังการปรับ เนื่องจากการออกแบบเครื่องมือในแต่ละงานวิจัยที่แตกต่างกัน ย่อมมีวัตถุประสงค์และบริบทที่แตกต่างกันออกไป การปรับและนำไปหาคุณภาพเครื่องมืออีกครั้งนั้น จะทำให้ได้เครื่องมือการวิจัยที่มีคุณภาพและเป็นไปตามหลักการวัดและประเมินผล

ข้อเสนอแนะในการทำการวิจัยครั้งต่อไป

1. เนื่องจากการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยมุ่งเน้นไปที่การสังเคราะห์งานวิจัยที่มุ่งพัฒนาทักษะการฟังและการพูดภาษาอังกฤษของนักเรียน เพียง 2 ทักษะเท่านั้น สำหรับการทำการวิจัยครั้งต่อไป สามารถใช้การสังเคราะห์หรือทบทวนงานวิจัยที่มุ่งพัฒนาเกี่ยวกับภาษาอังกฤษด้านทักษะการอ่าน และด้านทักษะการเขียน เพื่อให้ได้ข้อค้นพบเกี่ยวกับวิธีการสอนจากแหล่งงานวิจัยที่มีอยู่ก่อนแล้ว นำมาสังเคราะห์เป็นองค์ความรู้ใหม่ที่เป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาการใช้ภาษาอังกฤษของนักเรียนอย่างรอบด้าน

2. สำหรับการทำการวิจัยครั้งต่อไป อาจมีการกำหนดลักษณะประชากรงานวิจัยที่หลากหลายและเจาะจงมากขึ้น เช่น งานวิจัยที่มุ่งพัฒนาทักษะการฟังและการพูดภาษาอังกฤษของนักศึกษาในระดับอุดมศึกษา งานวิจัยที่มุ่งพัฒนาทักษะการฟังและการพูดภาษาอังกฤษสำหรับนักเรียนกลุ่มชาติพันธุ์ เป็นต้น

References

- Adams, R. J. (2005). Reliability as a measurement design effect. *Studies in Educational valuation*, 31, 162-172.
- Baron et al., (2017). Synthesis centers as critical research infrastructure. *BioScience*, 67 (8), 750–759.
- Bowen, J.D., Madsen, H.S., and Hilferty, A. (1985). *TESOL Technique and Procedure*. Massachusetts: Heinle & Heinle.
- Brown, G. (1987). Twenty-five years of Teaching Listening Comprehension. *English Teaching Forum*, 23, 11-15.
- Bunyaratphan, S. (2020). Research methods for public administration. Bangkok: Sematham. [in Thai]
- Chastain. (1988). *Developing Second Language Skills Theory and Practice*. US: Harcourt Brace Jovanovich.
- Garside, R. (2014). Should we appraise the quality of qualitative research reports for systematic reviews, and if so, how? *Innovation. European Journal of Social Sciences*, 27, 67–79.

- Gay, L.R, Miles, G. E., and Airasian, P. (2011). *Educational Research: Competencies for Analysis and Applications*. Boston: Pearson Education International.
- Harmer, J. (1988). *The practice of English language teaching*. Essex, UK: Pearson.
- Littlewood, W. (1990). *Communicative Language Teaching*. London: Cambridge University Press.
- Nation, P. (1985). Listening Techniques for a Comprehension Approach to Language Learning. *English Teaching Forum*, 23, 17 –19.
- Nunan, D. (1991). Communicative Tasks and the Language Curriculum. *TESOL Quaterly*, 25(2), 279-295.
- Phajanthonphak, P., et al. (2021). English Learning problems for Thai people. *Journal of MCU Ubon Review*, 6(3), 911-920. [in Thai]
- Phasiphon, C. (2011). *Creation and development of tools for measuring and evaluating education*. Bangkok: Faculty of Education, Chulalongkorn University. [in Thai]
- Richard, J. C. (2006). Developing Classroom Speaking Activities: From Theories to Practice. *Journal Watch*, 28(2), 1-10.
- Rivers, W. M. & Temperley, M. S. (1978). *A Practical guide to the teaching of English as a second or foreign language*. New York: Oxford University Press.
- Savignon, S. J. (2002). *Interpreting communicative language teaching: Contexts and concerns in teacher education*. New Haven, CT: Yale University Press.
- Seargeant, PH. (2011). *English in the World (1st Edition)*. London: Routledge.
- Shirvan, M. et al., (2016). *A Synthetic Approach to Methods in Language Teaching; The Nature of Approaches and Methods in Language Learning*. Iran: University of Bojnord.
- Srisa-at, B. (2017). Preliminary research. New and improved edition. (10th printing). Bangkok: Suviriyasan. [in Thai]
- Srisuk, K. (2009). *Research methods*. Chiang Mai: Krongchang Printing Co., Ltd. [in Thai]
- Suri, H. (2011). Purposeful Sampling in Qualitative Research Synthesis. *Qualitative Research Journal*, 11(2), 63-75.
- Wrigley et al., (2003). *The Language of Opportunity: Expanding Employment Prospects for Adults with Limited English Skills*. Washington, DC: National Inst. for Literacy.
- Yanus, N.A. (1985). *Preparing and Using Aids for English Language Teaching*. Kuala Lumpur: Oxford University Press.